GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Dumineca, Fói'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe ½ 5 fl. v. s. Tieri esterne 16 fl. v. s. pe unu anu séu 3 galbini mon. sunătória.

Anulu XXXII.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tax'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 79. **Brasiovu 23|11 Octobre** **1869.**

MONARCHI'A AUSTRO-UNGARICA.

Transilvani'a.

Brasiovu 22 Octobre.

Abia va trece tergulu de anu din septeman'a acésta, care pana acum esi mai bunu decatu de midiulocu, si indata voru incepe luptele pentru alegerile la nóu'a organisare a corpuriloru representative si in districtulu nostru. Amu luatu cu mare machinire la cunosciintia, ca din reclamarile cele multe facute de catra romani, nu s'au primitu de bune nici ale celoru, care dovedira prin pretiulu cumpararei, indoitu si intreitu competinti'a dreptului de alegere. Mare pondu se pune pe pretiurile caseloru, dupa cum cere numai interesulu celoru, caroru nu le vine la socotéla imultirea numerului alegatoriloru romani. Apoi óre se mai póte afla adeverulu canduva, candu elu depinde totu numai dela sucitorii lui in interesulu propriu?! Beneficia et jura sunt extendenda non vero tolenda, asia, incatu la asemeni dubietati mai bine se se recunósca, decatu se se denege dreptulu politicu. Dar' din pétra saca apa numai Moise a scosu, candu a datu in stanca cu toiagulu facatoriu de minuni. Cu tóte aceste nici unu romanu se nu fia, care avendu dreptulu, se se retraga cumva dela folosirea lui pentru cumpan'a ecuitatii si a libertatii, ca-ce asia odata ne vomu pomeni familiarisati cu totii prin restristea timpuriloru, cari ne recomanda a primi totu palmaculu de dreptu politicu ce ni se cuvine si care nu se da, decatu celoru, cari cu poteri unite si cu braciu inaltu se lupta pentru elu. —

Mai la vale publicamu totu in caus'a acesta pasurile dela Cincu mare, unde cu tóte promisiunile reciproce date inainte de alegeri, pentru alegeri, in fine se vediura romanii insielati, incatu in mai multe comune nu se alese nici macar' unu romanu. Pana candu va fi romanulu atatu de lesne crediutoriu promisiuniloru vulpine, n'are ce astepta pascile politice, cari ele sosescu numai pentru cei sireti pana candu au trecere inaintea simplei sinceritati. Ei bine, déca ni se restringu drepturile, se ni se restringa in proportiune si sarcinele; dar' pana candu ne aflamu incarcati de sarcini cá ori si cine, avemu cuventu a misca tóte catu de susu pentru mesur'a dreptului si inca a dreptului nationale competinte, de care natiunea romana n'a resignatu nici va resigna nici odata; de l'ar fi abrogatu una suta de diete, ea totu se va lupta pentru cá se se faca odata corpu.

In Sibiiu inca se afla romanii siliti a se plange la ministeriu in contra explicarei § 9 din regul. provisoriu, ce suna: „Sibiiulu si Brasiovulu tramitu pe diumetate, celelalte orasie $^2/_3$ si alte locuri pretoriali $^1/_3$ din numerulu intregu alu deputatiloru cercuali in adunarea scaunale.“ Magistratulu explica acestu pasagiu asia: Déca tóte comunele tierane tramitu la adunarea scaunale d. e. 140 deputati, apoi Sibiiulu si Brasiovulu inca póte tramite 140; pre candu romanii tienu de sensulu legei, cá in casulu de susu cetatea se tramita numai pe diumetate, adica 70 deputati la adunarea scaunale. Déca ar' fi corecta pretensiunea magistratului, apoi de ce se se mai tereiésca representantii comuneloru la adunari districtuali, candu cetatea se duce acolo cu maioritatea in straitia?! Legistulu nu si a potutu bate jocu intru atata de representanti'a cercundariale, incatu ea se nu póta face maioritate; altfelu totulu ar' fi unu arbitrariu, una scamatoria. — Se ne mestecamu bine in lupta petutindenea, ca ea ne otielesce si tocma acésta ne va apropia mai securu.

In obiectulu scóleloru comunale se facu pasi gigantici si totudeodata se botéza comunele mestecate de comune maghiare, si déca romanii facu maioritatea. Exemplu lu vomu vedé in Arpatacu, si apoi? Viderint confessionales! —

De e gluma, nu e buna.

Contele Nicolau Bethlen in „Dipl. Wochenschrift“ revóca si provóca timpii sclaviei natiunei romane, timpii Aprobateloru si Compilateloru! si uniunei celoru trei natii in Transilvani'a si spre scopulu acesta consiliaza diet'a cá se multiumésca numai pe sasi in cadrulu constitutiunei si apoi se se infiintieze érasi alianti'a séu **uniunea** maghiariloru, secuiloru si sasiloru, ca-ce asia se potu didi cetati in aeru, forturi in contra romaniloru. Romanii dice, au in Ardélu numai o partita mica opositionale, care nu se póte multiumi, ca ea vre destramarea Austro-Ungariei? scl.

Bethlen merita respunsu prin diurnalele Europei, cá se lu cunósca cu pe ai sei, ca unde tientescu ei cu necurmatele loviturí si diavolescele metechne atientite asupra romaniloru, dór' spre ai pune ér' sub jugulu feudalu? Caus'a Tofaleniloru e semnu reu! Ce uniune mai incape altfeliu acolo, unde principiulu statului e egala indreptatire? Astfeliu compromiteti statulu dle conte si constitutiunea, cu revocari de aliantie din timpii tiranismului si ai sclavagiului?! Esta ve e spiritalu de libertate, dle cavaleru Bethlen si consoci, cá spre a poté apasa si paralisa pretensiunile nationali romane se resuscitati dór' si iobagia?! — Ei d. conte, romanii n'au destronatu pe inalt'a dinastia Alesburgica, cá se le poti imputa, ca voru destramarea monarchiei maghiara-austriace; ci romanii au facutu sacrificia pentru sustienerea tronului si pentru patria, si face si adi, incatu numai cavaleri machiavelistici se mai incumeta ai disputa lealitatea comprobata. Apoi romanii n'au opositiune mica, ci tóta natiunea cu trupu cu sufletu e unanima in dorintie si opositiune si se lupta pentru drepturi nationale si pentru limba tocma in cadrulu constitutiunei, ér' nu extra muros, si se lupta tocma in consciinti'a de patriotu adeveratu, care -si iubesce vatr'a, si e mare si in suferintiele sale totu din amóre patriotica. Alte strune trebuie intinse d. conte, ca incercari de aceste feudalistice s'au deochiatu; stima, multiumire, dreptu perfectu egalu, si alianti'a generale e asecurata. Cine nu vre acésta, acela nu e amiculu, ci dusmanulu celu mai neimpacatu alu patriei, si chiaru si alu natiunei maghiare. Nota bene! Omne nimium nocet! —

Urmarile increderei romaniloru.

Cinculu mare 18 Oct. 1869.

„Il vederemo“ ultimei nóstre corespondintie, in privinti'a nóuei organisatiuni a fundului regescu, in sensulu statutului octroatu si alu apendicei sale, s'a realisatu tocma spre neasteptarea nóstra.

In acestu scaunu locuitu intr'unu numeru insemnatu de romani, cari pórta tóte povarile publice egalu cu conlocuitorii loru de natiunea saséca, s'au realisatu alegerile comunitatiloru precum si alegerile in comunitatea séu representanti'a scaunale incependu din 21 Septembre pana in 10 Octobre a. c. tóte sub presidiulu siefului dela oficiolatulu Cincului mare, a judelui regiu Fridericu Eitel.

Dupa informatiunea capetata, singuru numai in opidulu Cinculu mare au esitu prin prim'a alegere cei 56 membri ai comitetelui opidanu si cei 13 membri pentru representanti'a scaunale, cu maioritatea absoluta receruta dupa lege, pe candu in celelalte comune, tienatórie de Cincu nu se potu statori numerulu alegundiloru, din pricina, ca s'a impartitu voturile si nu au capetatu numerulu recerutu, maioritatea legale.

Precum audu spre efectuirea a décei alegeri cu scopu de a duce in deplinire intregirea corpuriloru representative, se voru insareina cei trei inspectori scaunali, de órece judele regiu va se lié partea la parlamentulu centrale in Pest'a, unde este alesu de deputatu.

Spre informarea p. t. publicu cetitoriu voiu se impartasiescu, cumca romanii din acestu scaunu de timpuriu au facutu pasii necesari, atatu prin diurnalistica catu si la locurile competinte, cá la compunerea corpuriloru representative din acestu scaunu se se iè respectu cuviintiosu si la numerós'a natiune romana din acestu scaunu.

In acesta causa alegatorii din opidulu Cinculu mare in numele loru catu si a celorulalti frati din scaunu au indreptatu catra illustritatea sa comitele natiunei sasesci una petitiune bine motivata, cá inaltu acelasiu se priveghieze, cá noi romanii din acestu scaunu se nu fimu eschisi dela participarea in corpurile representative alegunde cu dreptulu nostru, in a carei urma ni se impartasi in resolutiunea dela comitele sasescu, Sibiiu 4 Iuliu 1869, Com.-Nr. 866/1869, ca elu n'are aici influintia, si cererea nu se póte justifica, pentruca la alegeri nu se póte priri respectarea diverseloru interese nationale or' confesionale, **ci singuru numai cele comunale,** ca-ce comun'a politica n'are nationalitate, n'are relegiune. —

In acesta resolutiune, este, dupa neinsemnat'a nóstra parere, indirecte disu, cumca fratii nostrii sasi si concetatieni nu suntu obligati „de lege lata“ a alege si romani, ca-ce statutulu nu face acesta desclinire.

Asia s'a si intemplatu, ca-ci de exemplu in comunele: Cincusioru, Ghierdelu, Tórcel'a, Bruiu, Siomartinu, Merghindelu, Siulumberchiu, Hundrubechiu si in mai multe pana acum nu s'a alesu nici unu pitioru de romanu.

In acestea comune dupa ruginitele puncte regulative de mai inainte totusi se mai afla cate unu romanu si in satele mixte in comunitate. Acum se vede, ca principialminte, in comunele amestecate, **sasii nu au voitu a alege si romani, avendu ei maioritatea in mana.** Romanii au luatu parte cu totii si au avutu buna intielegere cu sasii; ei li au promisu, ca voru alege si romani, numai se dè romanii voturile loru la sasii alegundi, cea ce romanii bona fide au si facutu, pre candu sasii au datu voturile totu numai la sasi. — **Poftimu incredere!**

Mare amaratiune au causatu acésta prudentia, vediendu-se romanii insielati, in catu le spunu sasiloru pe facia: noi purtamu tóte povarile publice egali si le amu purtatu cu voi asemenea, dara acuma, vediendu, ca voi nu ne concedeti a lua parte si la drepturile politice in asemenea mesura, nu vomu mai purta dara nici greutatile publice cu voi asemenea. Asta este dreptate, egalitate de dreptu, divisiunea egale de dreptu?

Cum puteti voi pretinde dela noi se fimu frati in oblegaminte si eschisi din *dreptu*rile fratiesci?

Acum v'ati datu pe facia, acuma in timpulu luminarei comiteti voi vis-à-vis — cu noi asta crima, care ne vatama pana in anima! La acestea tóte respundu fratii sasii, ca acesta este pamentulu loru si ei nu vreu se ne cunósca pe noi de egali

indreptatiti. Din acestea póte vedé on. publicu liberalitatea sasésca, — manifestata in secl. alu XIX.

(Va urmá.)

Inca ceva la sinodu.

Pre candu scriemu acestea, sinodulu va fi deja adunatu. Nu ne e scopulu a mai insirá la obiecte, care ar' fi de luatu in considerare din partea marelui sinodu, ci voimu se ne esprimamu numai parerea de reu, ca fiindu lucrulu cam pripitu, alegerile deputatiloru s'au facutu, credemu, in multe eparchie, pote si altfeliu de cum ar' pretende agendele acestui sinodu. . . . Nu voliescu a vorbí in specie despre alegerile deputatiloru vicariatului Fagarasiu unde amu fostu de facia (aici s'au alesu doi preuti, fiinduca vicariatulu cuprinde in sene si protopopiatulu Venetiei inf.), ca-ci in vicariatu suntu si preuti harnici, si dintre acestia s'au alesu doi, inse in multe protopopiate nu afli decatu mai numai preuti moralisti séu cari nu s'au mai ocupatu cu asemenea cestiuni, ce au se se pertracteze in sinodu, nici au studiatu, stadiulu de dreptu alu autonomiei nóstre provinciale bes. de astadi, fiinduca dór' nu cetescu foile séu ca unii suntu prea scampi, seraci'a nu excusa; prin urmare ce póte se astepte clerulu si alegatorii loru dela unii ca acestia. — Sinodulu acest'a, de si trebuie se lu numimu „mare", totusi dupa ce dela óre care din dóua locuri nu s'a incuvenientiatu, cá se lié si mirenii parte precum s'ar fi doritu: — asia sinodulu va stá numai din vr'o 38 protopopi (aici se intielegu, si v.-protopopii si administratorii) si din toti atati'a preuti deputati, cu totulu: 70—76 individi. Asia dara ne-ar' fi placutu cá deputatii alesi pre langa respectivii protopopi se fia alesi din celi mai invetiati si preceputi teologi, incatu se fia apriatu representatu acestu sinodu, pre langa protopopi, „de preutii spiritului modernu" si cari se póta fara temere scarmaná cestiunile ivite. Si cu atatu mái vertosu, ca-ce multi se temu, ca la sinodulu acést'a se va procede absolutistice, se voru afla tóte gata si numai catu se voru comunicá si descoperí cestiunile sinodului, ér' acest'a va fi silitu (!) a le primí, chiaru cum s'a observatu acést'a la rom. cat. — Nu credemu inse, ca deputatii -si voru calcá mandatulu, si in contra cuscientiei loru -si voru plecá capulu la tóte, cari nedeslegunduse pre base liberali — ne voru tiené ér' incatusiati in organismulu besericei nóstre. Eca pentru ce preutulu P. in sinodulu din Fagarasiu propuse, cá sinodulu se aléga deputati, din profesorii Blasiului, cari ori si cum suntu mai dedati cu cestiunile ce cadu in sfer'a sinodului, ér' de alta parte se incungiurá si spesele ce au se le faca deputatii preuti tramesi din eparchia. Dar' nu a avutu placere acést'a propunere din partea celoru aspiranti. . . .

Se ar' paré póte, ca prin espresiunile de susu a-si trage la indoiéla intentiunile cele nobile ale Exc. Sale ce le va descoperí facia cu sinodulu. Nici decatu! Ne tememu numai, ca voru fi in sinodu si de acelia, cari voru fi prea ultramontani, si cari de exemplu voru mai sustiené celibatulu cu tóte armele. — Faca-se ori cine celibe si calugaru, carele voliesce a se lapedá de pasiunile lumesci, si carele pentru aceste -si are defectele sale, ca-ci nu i stamu in contra, si chiaru pre unu preutu vedurú, carele traindu cativa ani cu credintios'a-i socia si morindui acést'a, se retrage in murii singuritatei, cá se i odichnésca sufletulu si trupulu de suferintiele ce portá. Despre unulu cá acest'a dicemu cu scriptur'a, ca „bine-i va fi lui de va remané asia." — Dara a se lapedá cineva de viéti'a conjugala si a se face celibe nu mai cá se se faca domnu mare, atunci in atare casu nu ne place celibatulu. — Bine a disu unu preutu, ca „celibatulu preste tota in beseric'a nóstra e una institutiune, carea nu mai are védia, si prin urmare ar' trebuí delaturata." In congresulu romaniloru gr. or. precum amu auditu, dlu prof. Dr. Glodariu a voliu se vorbésca in cestiunea celibatului si cá preutii, si déca le móre soci'a séu se despartiescu, se se póta casatorí a dóu'a óra, inse din óre-care causa s'au pusu tóte ad acta. Credemu, ca n'au voliu se faca dloru incepatulu?! — Si óre intru adeveru nu póte face si preutulu unu pasu gresitu in casatorí'a sa? Se punemu, cumca soci'a lui si-a calcatu credinti'a, cu care i a juratu inaintea s. altariu si óre un'a cá aceea mai póte fi de socia unui preutu, ca-ci pravil'a nu lierta, cá preutulu tienendu una atare socia se mai póta intr'a in altariulu Domnului cá preutu! Si éca dar' contradicere! . . .

Celibatulu e si in contra legiloru naturali; si din parte-ne nu mai aducemu motive pentru acest'a asertiune, ca-ci le sciu sinodalistii mai bine cá noi! Atat'a e constatatu, ca chiaru acuma in timpulu presente si rom. catolicii scriu in contra lui. Si déca acestu sinodu nu se ocupá cu elu, de securu se va ocupá venitoriulu congresu.

Repetamu: Condamnamu ultramontanismulu celu urgisitu de tóta lumea civilisata, si dorimu introducerea si regularea organismului besericesci pre base liberali si intre marginile legei auctorelui naturei!!! † Unu micu Hiacute.

M. Osiorheiu 16 Oct. 1869.

Adi s'au finitu alegerile de deputatu; stangaciulu Berzenczei László a isbutitu a fi alesu cu maioritate mai bine de 200 de voturi in contra lui Vály Károly magistru de posta si candidatulu partitei deákiane. Inainte cu 2 ani chiaru cu ocasiunea alegeriloru ascultandu si eu promisiunile mari ce le facea Berzenczey nu numai alegatoriloru sei, — ci si romaniloru, — me bucuramu de reusirea lui, adi inse, candu ne potemu reimprospetá usioru portarea sa din diet'a trecuta, nu ne mai potemu face ilusiuni despre dsa; si inca, déca ati fi fostu si dvóstra de facia si déca ati fi audita cu mene dimpreuna, cadu de marsiavu si ce expresiuni si injurari triviale inpartiea din galeri'a dietei dlui Alexandru Mocioni, pentruca a cutezata a apará cestiunea nationalitatiloru: atunci amu dice impreuna: ca stangacii, cari se tienu liberali, n'au potutu candidá pre alta persóna, care si in fapta se documenteze, ca are simtieminte intr'adeveru liberali si democratice. Ei toti suntu egoisti suprematici. — L. C.

Contribuiri

la pastrarea vietiei Tofaleniloru, 26 familii, 300 suflete!

Stimate Dle Redactoru!

Subscrisii ve rogamu se binevoiti a publica in stimatulu dvóstra diurnalu numele prea onoratiloru Domni, cari s'au grabitu a ne ajuta, si ajutandune, a sustiené in noi viétia pre catuva timpu, carora le aducemu multiamita publica, si ve rogamu ai insirá cu numele:

1. Petru Badila	5 fl.
2. Dr. Ioane Nemesiu	3 fl.
3. Dr. Ioane Bercia	2 fl.
4. Ioane Badila	2 fl.
5. Dr. Demetrie Recuciu	1 fl.
6. I. Hanea	5 fl.
7. Iacobu Bologa	2 fl.
8. Capitanulu Bradu	1 fl.
9. Elia Macelariu	2 fl.
10. Ioane Popescu prof.	1 fl.
11. Petru Rosca senator	1 fl.
12. Zacharia Boiu parochu	1 fl.
13. Petru Manu cons.	1 fl.
14. N. Cristea redactoru	2 fl.
15. Ioane V. Rusu prot.	1 fl.

Repetiendune rogarea remanemu ai onoratei Redactiuni umiliti sierbi de 3 septemani aruncati in midiuloculu ulitiei 26 familii, 300 suflete:

Tofalu 18 Oct. 1869.

Ioane Tataru, Teodoru Szaba, Ioane Moldovanu, Zacharia Moldovanu, Dumitru Moldovanu si socii de o sórte.

Avisare!

Ajutate, ca si Dumnedieu te va ajuta!

Timpulu inaintéza, si cu cu cei avemu se inaintamu si noi, cá se nu fimu cei remasi, cá vai de noi!

Puterea vapórelui au strabatutu si in laintrulu tierei nóstre, si adi, mane va se tréca pre dinaintea praguriloru nóstre calea ferata, ducundu, rapindu cu sine tóte folósele materiale, care trebuiea se le exploatamu noi de timpuriu in interesulu nostru! — Cum inse vomu puté pune man'a pre acele, cum le vomu puté retiené pentru noi? Déca nu ne vomu tredi din somnulu celu vechiu, din letargi'a secularia, care cá unu blastamu ne apasa?

Midiulócele de inaintare, de scapare de seracia, de asecurarea unui viitoriu mai bunu, suntu multe si feliurite, noi se imbracisiamu atatea numai decamdata, cate putemu, dara se nu mai tienemu pre nici unu minutu manile in sinu, se nu ne mai increlemu numai norocului orbu, nu ursitei, — se nu crutiamu cruceri atunci, candu ne putemu asecura fiorini cu ei, nu — se nu ne scumpimu, sgarcimu pentru unu fiorinu, candu cu acela -ti poti asecura averea ta in contra focului mistuitoriu, si a grandinei nimicitória in pretiu de sute de fiorini.

Aceste suntu pentru prim'a óra cuvintele fratiesci catra poporu si confrati, in cause de asemene natura!

Singuru in sperantia acea, ca voiu fi intielesu, amu luatu asupra-mi si acésta sarcina, primindu agentur'a pentru comitatulu Solnocului interioru din partea bancei generale de asecuratiune reciproca „Transilvani'a" cu indreptatire, deocamdata:

a) a primi subscriptiuni pentru actiuni,

b) asecurari in contra focului, deci doresc, cá inainte de tóte se se asigureze besericele, casele de scóla si casele preotiesci, — éra dupa acea, cá fiacare locuitoriu se-si asigureze edificatele sale private, bucatele etc.

Doritori de asecurare au se insemneze la edificate:

a) Nrulu casei, sub care suntu?

b) Numirea séu scopulu edificiului, d. e. cas'a de locuintia, grasdiu, siura, granariu séu gabanasiu?

c) parteru, séu cu catu (contiguatie, redicature),

d) din ce materialu e facuta partea inferióra, si din ce acoperisiulu, adica cu paie, sindile, tiegle?

e) podulu e boltitu, séu blauitu cu schinduri?

f) in ce departare suntu edificatele invecinate, cu ce suntu acele acoperite de o parte, si de alta?

g) ce i de asecuratu? edificiulu intregu séu numai acoperisiulu si scaunulu lui — séu coperisiulu cu scaunulu lui si tóte partile ardibile ale edificiului? si in ce pretiu?

Deslucirile mai de amerunte le voiu impartasi cu gur'a, — altcum respectivii domni protopopi tractuali au capatatu cate unu exemplariu din statute, — éra subscrierile incepute la actiuni, si la asecurarea edificiilora besericesci si private, me facu a crede, ca nu m'amu insielatu, in desteptarea poporului, si ca voiu fi norocosu a vedé emulatiune intre cei mai departati, si intre cei mai de aprópe de o potriva.

Inca odata se ne ajutoramu noi insine pre noi, ca si Ddieu ne va ajuta! —

Desiu 4 Iuniu 1869.

Gabrielu Manu m/p.,
jude supremu.

Dela diet'a Ungarici.

Dupa cum anunciaseramu, in 16 se redeschise diet'a aflanduse vr'o 200 dep. de facia. S'au presentatu mai malte petitiuni, intre cari si a Cetatii de Pétra pentru a nu se stramuta tribunalulu distr. la Bai'a mare. Se prochiama intre altii si Eug. Mocioni verificatu; apoi se impartasira consemnatiunile interpelatiuniloru, intre cari a dep. Borlea pentru „Alb.", a lui Iurca pentru certele intre romani si ruteni in Sigetu, a lui Dr. Hodosiu in caus'a dd. Hajdeu si Urechia, cá membrii ai asociatiunei si alte proiecte.

In siedinti'a din 18 intre altele fece una expunere min. de finantia asupra bugetului, care se incredintiá comisiunei finantiarie, pentru a se tipari spre impartire. Apoi se propuse unu creditu supl. pentru calatori'a imperatului in Orientu in sum'a de 150.000 si se provocara sectiunile la lucru. —

Diurnalele din Vien'a dupa „Osten" asecuréza, ca in loculu ministrului Wenkheim e denumitu Rajner chefulu comitatului Baciu (nu Szomsich) si numai dupa reintórcerea Maiestatei Sale din calatori'a din Orientu va intra in postu. —

In Dalmati'a

insurgentii nu glumescu. La un'a deputatiune tramisa dela comun'a Castelnuovo, cá se le consilieze supunere, au aratatu desulu. Ei se afla mai multe mii retrasi in munti si pregatiti a primi atacului trupeloru amentiatórie! Din munti se cobóra la portu cate unu despartiementu si impedeca corabiale, cari vinu cu ajutórie. Se respandesce, ca unu colonelu si unu adjutantu, care luase o pusetiune curagiósa in contra loru, inca cadiura victima insurgentiloru. Unu oficiru c. r. din Cataro scrie in „Tagespost", ca déca nu se va tramite unu ajutoriu de 10 mii nu se póte nimicu intreprinde in contra insurgentiloru, pentru ca ei au sistemulu loru de lupta si la spate pe muntenegreni si póte si banii Rusiei; apoi focului nutritu nu se stinge lesne.

Granitiarii serbi se pregatescu mereu pentru a-si castiga valórea protestarei in contra desfiintiarei regimenteloru cu incetu si pe indeletele, cum se executéza planele celea cerbicóse.

SOCIETATEA ACADEMICA ROMANA.

Siedintia publica din 14 Sept. 1869.

(Urmare.)

III.

A trei'a parte a studiului dlui Papiu este cea mai interesanta. Aici se desvolta pe largu ideele lui Sincaiu, relegióse si ortodoxe, sociale, politice, nationale, literarie etc. scóse tóte din operele lui, idei si invetiaturi sublime pentru toti romanii din ambe Daciele lui Trainu si Aurelianu. Dara acestea lectorulu le va consultá din analele societatii academice, unde se voru publicá in curendu; éra aici reproducemu numai partea, in care d. Papiu ne presenta pe Sincaiu cá istoricu.

„La 1774, intra Sincaiu in cetatea eterna. Vediú column'a lui Traianu, si se inspira de geniulu Daciei si alu Romei. Elu fusese tramisu in Rom'a papiloru, si se intórse rapitu de Rom'a lui Romulu si Traianu.

„Inca de atunci, june abia de 20 ani, Sincaiu -si propuse a face unu drumu imensu, care pana la densulu nici unu romanu nu lu facuse, nici de atunci pana astadi nu s'a mai incumetatu cineva a'lu face."

„Elu -si propuse a plecá dela unu puntu fixu si certu, dela colonisarea Daciei prin Trainu, si a urmari apoi coloni'a romana, pasu in pasu, din anu in anu, prin tóta intunerecimea timpuriloru, prin totu labirintulu barbariloru, prin tóte adversitatile secoliloru, pana in dilele sale."

„Nimeni nu calcase acestu drumu, nimeni nu resbatuse in acestu labirintu."

„Cine erá se i fia conducatorii? unde erá se gasésca firulu Ariadnei?"

„Mai ori cine si ori unde, afara de romani, cari de multu lu scapasera din mani. Din Tis'a pana in marea négra, din Carpati pani in Balcani si in Pindu, resipiti, deslipiti, sfaremati, subjugati, romanii uitasera de multu, si de unde erá veniti, si ce fusesera odiniora, si chiaru ce erá acum, si cum de ajunsera in starea in care se allá. Furtunile timpuriloru risipisera tóte monumentele originei si vietiei loru, pe tóta faci'a pamentulu, dela Rom'a pana la Moscov'a, dela Constantinopole pana in Asi'a de o parte, pana la Varsovi'a si pana dincolo de nordulu estremu alu Alemaniei de alt'a; unguri si poloni, nemti si rusi, bizantini si turci, toti si pe intrecute rupsesera cate o bucata din corpulu istoriei romane, ascundiend'o, acoperind'o, alterand'o, descolorand'o, adesea destrugend'o chiaru. Si cu tóte acestea, la asemeni marturii, la asemeni conducatori, erá nevoiu a recurge. Chiaru pe acestia trebuiea ai gasi, ai descoperi, ai recunósce, ai alaturá apoi si impacá; éra dintre tóte, cata sciintia, cata abilitate, si catu curagiu nu se cerea cá acesti conducatori perfidi, adésea inimici intre sine, si pururea dusmani de mórte ai romaniloru, se nu aduca in ratacire si pe celu mai invetiatu si abilu cercetatoriu, pe unu drumu atatu de greu si ne mai ambla tu. Sincaiu i descopere pe toti si pléca la drumu, dara bine armatu: elu -si cunnósce conducatorii, le invetiase limb'a si le studiase tóte pasiunile, tóte maiestriele, tóte tendintiele si tóta perfidi'a.

„Incongiuratu de asemeni conducatori, elu urmaresce vicisitudinile coloniei lui Trainu din ambe Daciele in totu cursulu vécuriloru, din anu in anu. Intrébа neincetatu pe martori; ii lasa se vorbésca pe toti, in tóta libertatea, pe poloni, unguri, rusi si turci; indeplinesce pe unulu prin altulu, si face, si fara voi'a loru, a inapoiea adeverulu ascunsu si risipitu alu istoriei romane. De multe ori martorii, conducatorii, se contradicu, adesea vorbescu orbiti de pasiune, de interesu au nesciintia; atunci cronografulu nostru confunda si impaca contradictiunile, pasiunea face se amutésca, si nesciinti'a se cédа, prin cate o observatiune scurta, clara, judiciósa, grava. In imensulu si intunecosulu labirintu alu evului mediu, de cate ori nu pare a fi in periculu de a i scapá firulu, de a perde urmá coloniei ce cauta. Barbarii predatori nu lasasera nici ruine in urm'a loru. Era conductorii, ignoranti si perfidi, asigura cu tarie, ca coloni'a, ca gint'a ce cauta, a peritu de multu, valurile invasiuniloru barbare o au inghiciu, si tóta cantarea e indesiertu. Atunci neobositulu nostru cercetatoriu, ingrigiatu, dara plinu de credintia, privesce cu atentiune in drépt'a si in stang'a; si la vederea unui martiru la Dunare in secolulu III si IV; la privirea unei epistole din Mesi'a, scrise latinesce in secolulu V si VI; la audirea unui graiu romanu prin padurile si vaile Traciei in secolulu VI, cu faci'a radiósa esclama cá unu altu Columbu: Éta uscatulu, éta coloni'a lui Trainu! De cate ori, apróp e perduta, nu o reafla ascunsa sub alte si alte straine si barbare numiri: candu sub nume de daci si goti si alti barbari, candu sub nume de abotriti, apoi de bulgari, si de scyte, pana si numele pacinatiloru si comaniloru inca se dede colonilor lui Trainu, precum mai tardiu ungurii si nemtii se mandrea cu faptele romaniloru, alu carora nume-lu ascundea. Candu ii reafla si privesce amarele suferintie „ale bietiloru nostri stramosi" sub barbari, elu sufere impreuna cu densii si plange dimpreuna.

„Conducatorii, in totu lungulu drumu, nu incetéza a fi dusmani. Sincaiu i observa mereu, i indreptéza, i chiama la ordine. Acést'a o face adesea cu bizantinii, si mai adesu cu polonii si mai alesu cu ungurii si nemtii. Era candu neadeverulu si nedreptatea trece tóta mesur'a, Sincaiu se indignéza si elu cate odata, si perdiendu rabdarea, de si singuru in midiuloculu atatoru inimici, nu se indoiesce a adresá acestoru martori incorigibili cate o apostrofa homeriana: Rusinea se ve manance o brazulu. Elu aréta pentru ce Walther se linguisesce poloniloru. Multu are de lucru cu „prea-vestitulu Engel" contimpuranulu si cunoscutulu seu. Indrépta tóte erorile lui, comise cu voie si fara voie. Spune cum se linguisesce ungurilor, lucru „care nu se cuvine istoriciloru"; se mira, ca cate odata scrie adeverulu si prea-vestitulu Engel, si causele reticentieloru lui inca nu le lasa in tacere.

„De téma, nu cumva ce se pérda firulu vietiei nationali, au se se rumpa in midiuloculu atatoru tempeste, Sincaiu nu uita alu legá candu si candu.

„Sincaiu -si propusese a fi unu simplu cronicariu. Dara elu e unu adeveratu istoricu, pragmaticu si criticu.

„Quinet, care de dóua ori asémena pe Sincaiu cu Muratori, nu póte admirá de ajunsu intr'ensulu maturitatea criticei, spiritulu de regula de metodu, de investigatiune patinte; discernementulu admirabilu in lucrurile mari cá si in cele mici; art'a de a pune ordine, de a aduce lumina in chaosulu celu mai incalcitu ce a fostu vreodata; cum fara a cautá efectu, elu nu simte decatu trebainti'a excesiva de a vedé adeverulu demonstratu; si tóte acestea, intr'unu limbagiu inegnu, originalu, bruscu, viu, popularin, plinu de verdóre si de o simplicitate cá si rustica. Metodulu lui Sincaiu de a produce documente, tractate, de a lasá pe inimici se vorbésca, de a adunā din tóte partile tóte elementele de certitudine, si a lasá apoi pe lectoru se judece acestu metodu, dice Quinet, asiédia pe autoru in rangulu creatoriloru marei scóle istorice din secolulu XIX. Elu a isbutitu a face pentru Romani'a ceea ce au facutu Muratori pentru Itali'a, Benedictinii pentru Franci'a, ceea ce lipsesce astadi inca mai multoru natiuni orgolióse de trecutulu si vitoriulu loru. Si déca vomu consideră, ca elu a fostu condusu la acestu metodu invetiatu intre anii 1790—1808, adica intr'unu timpu candu operele critici contimporane nu aparusera inca, si pe candu in istoria domniea unu spiritu cu totulu deosebitu, uimirea ne va cuprinde si mirarea, si ni se va paré póte, ca asémeni lucrari nu s'au pututu indeplini fara unu planu óre-care alu providintiei in privinti'a poporului pentru care s'au intreprinsu."

Treidiece si patru de ani, dela 1774, pana la 1808, se ocupase neobositulu Sincaiu adunandu din tóte partile lumei elementele istoriei romane. In fine, post varios casus, post tot discrimina rerum, la 1808 elu putù se esclame: Tantae molis erat romanam condere gentem; elu se apuca se faca cunoscutu romaniloru si lumei resultatulu laboriosu alu lungeloru sale veghiari: cronic'a romaniloru.

„Dara dusmanii neimpacati ai numelui romanu se opunu, si publicatiunea se intrerumpe.

„La 1812, cérca din nou, si éra nu isbutesce. Barbarii i respundu: Opus, igne, author patibulo dignus.

„Elu avea presimtiulu, ca n'avea se-si védia cronic'a publicata „suptu sant'a corón'a Ungariei" nici latinesce, necum romanesce.

„Dara tóte persecutarile lumei nu lu abatù de la cugetarea vietei sale, de a redicá acestu monumentu neperitoriu gintei romane.

„Ne putendu'lu scóte la lumina, elu ascunde in desagi, si parasitu de lume si de sórte, pórta in spate, nedeslipitu de sine, tesaurulu sou si alu natiunei polindulu neincetatu si indeplinindulu, pana in momentulu ce parasi acésta viétia ingrata.

„Mórtea lui Sincaiu nu imblandi furi'a sórtei si a inimiciloru lui si ai gintei romane; elu fù prigoniu in cronic'a sa si dupa mórte.

„Murindu Vulcanu, carula lasase Sincaiu unu exemplariu din cronic'a sa, scaunulu episcopescu de la Oradea mare remase veduvitu pana astadi de succesori cu simtiu si anima de romanu; tesaurulu lui Sincaiu si alu natiunei se tienù si se tiene ingropatu pana astadi in Oradea mare.

„O copia scósa pe la anulu 1821—1822 de pe originalulu remasu la Vulcanu, cadiu in manile librariloru dela Vien'a, dela cari lu cumpera intr'o licitatiune archimandritulu G. Vida, din Maramuresiu, pe la 1833, éra la 1843 cerca se lu publice in tipografi'a metropoliei din Iasi, dara n'a esitu decatu pana la anulu 1000 dela Christosu.

„La anulu 1844, A. Gavra din Aradu scotiendu o alta copia, incepù se dè la lumina operele Sincaio-Kleiniane, in Buda in tipografi'a universitatii ungaresci; dara cu tóte strigarile presei romane, cu totu sprijinulu iubitoriloru de istoria, elu inca nu tipari cronic'a decatu pana la anulu 1383.

„In fine, la 1852, principele Grigore Ghica, domnulu Moldovei, cumpera dela Vida manuscriptulu ce posedea, si la 1853, anulu secularin alu nascerei lui Sincaiu, esi la lumina sub privighiarea domnului Laurianu, unulu din membrii comisiunei*) insarcinate cu publicarea, cartea care „acést'a era antaiu de a se face pentru romani" si despre care cu dreptu cuventu se dise: ca in catu timpu nu va fi publicata, romanii nu voru avea istoria.

„Cronic'a lui Sincaiu, asia precum e publicata in Iasi, nu merge decatu pana la 1739, si acést'a inca nu e decatu o persecutare din culegerea sa cea mare, din „analii romaniloru" „din scrisorile sale cele mari", o presecurtare romanésca precum spune insusi candu dice, ca „nu-si lungesce mun'a, cá se o ispravésca mai repede, si se o intórca pe latinia cá se n'aiba opu se i o cerceteze romanii sei, cari nu sciu de acestea", „dintre cari unii mai vré rear' mortu decatu se scrie de acestea", si „cari atat'a l'au necajitu de erá se-si parjolésca lucrarea." Apoi de cate ori nu scurtéza de fric'a censurei. Alta data tace „cá se incungiure peitea ce i s'ar pute intemplá din spunerea adeverului." Si érasi alta data de fric'a „tauriloru celoru grasi din cucuruzu si de córnele cele ascutite ale tiapiloru." Apoi candu vorbesce de papi, de popi, de unire, de cate ori nu e nevoitu, de fric'a „creeriloru goli si a limbeloru elevetitóre" a tacé óre cari lucruri si a asigurá totudeun'a, ca e bunu crestinu si „ca vrea se móra in lege si e gat'a a muri chiaru pentru legea sa.

„Asia dara nu cronic'a cea tiparita este lucrarea cea grandiósa, la care a ostenitu Sincaiu, di si nópte, mai bine de 40 ani, o diumetate seculu alu vietiei sale! Unde e acésta culegere mare de mai multe dieci de volume, aceste scrisori mari, acesti adeverati anali ali romaniloru? Nimeni nu scie unde potu se diaca ascunsi.

„Cine a cercetatu, fia macaru bibliotec'a lui Vulcanu? Cine bibliotec'a si archivulu familiei Vass?

„Apoi continuarea cronicei dela 1739 inainte; apoi manuscriptulu latinu, care lu vediuse Engel in Osiorheiu, pre la 1800; apoi cronic'a latina, la care lucrá pe la 1810: unde suntu tóte acestea?

„Unde e dialogulu, care censur'a din Vien'a nu ertase a se tipari la 1780; unde istori'a familiei sale; unde alte multe despre cari dice, ca nu-mai dupa repausarea sa voru vedé lumin'a. Ca-ci nu e de a se crede, ca Sincaiu se fi murjolitu, precum necajitu de ai sei, i venea se dea cu resultatulu atatoru osteneli.

„Atat'a materialu nu adunase nimeni; astadi chiaru, necum se aiba bibliotec'a statului, dara particularii inca suntu forte departe de a avé macaru o buna parte din catu adunase Sincaiu.

„Oh! genin nemuritoriu alu lui Sincaiu! Tu care inca inainte de inceputulu acestui secolu ai strigatu cu o voce potinte ce resuna inca si va resuná in eternu in Carpati si la Dunare, in Balcani si in Pindu: Fii ai lui Trainu, acést'a e Daci'a: din naufragiulu secoliloru ca pentru voi a scapatu; lumin'a, puterea resaritului voi sunteti. Eta documentele originei, titulii nobilitatiei vóstre; éta temeiulu dreptului si alu viitoriului vostru! Multimita sempiterna tie: Tu ne-ai redatu consciinti'a de noi insine; sementi'a neperitória a latinitatiei in noi tu o ai reinviatu; tu ai facutu a se recunósce fratii din departare, ce de multu -si uitasera unii de altii. Pentru ca cartea limbei tu celu d'antaiu o ai deschisu; istori'a Dacilorn tu o ai smulsu din ascundietóriele inimiciloru sempiterni ai numelui romanu.

„Spiritulu teu fia in midiuloculu nostru!

„Nici odata nu vomu uitá, ca acésta carte ce tu ai inceputu, acést'a este mai antaiu a se face pentru romani. Candu romanii se voru cunósce, candu fratii de unu sange ne voru recunósce, pla-

*) Ceilalti membri ai comisiunei erau domnii Cogalnicean, Bonici si Panu. —

nulu celu mare alu divului Traianu se va realisá in Oriente, si atunci . . . atunci „Ginte mai alésa nu va fi pe pamentu inaintea nóstra."

(Aplause entusiaste si prelungite, cari si in cursulu discursului, adesea ori intrerupsera pe oratoru.)

Dupa domnulu Papiu luandu cuventulu domnulu I. Heliade Radulescu, presiedintele societatiei academice, dice:

„Domniloru, astadi e diu'a cea mare, in care se eterniza memori'a lui George Sincaiu, unulu dintre cei mai mari romani, martiru alu romanismului. Se traiésca Romani'a!" — (Va urmá.)

Cronica esterna.

Carolu I. Domnulu Romaniloru logoditu.

„Monitoriulu" Romaniei da la cunoscinti'a romaniloru urmatóriele:

„Pré Inaltiatulu Domnu alu Romaniloru a adresatu dlui presiedinte alu consiliului de ministri urmatóri'a depesia telegrafica, data din Neuwied in 4 Octobre:

Dlui presiedinte alu consiliului de ministri!

Chiamatu prin sufragiulu natiunei romane de a presiedé la destinatele ei, ingrigirea de a lucrá din tóte fortiale mele la desvoltarea si fericirea nouei mele patrie a devenitu singurulu si uniculu scopu alu vietiei mele.

Candu amu primitu tronulu, care -mi fù propusu de iubirea si increderea unui poporu intregu, nu mi-amu ascunsu, ca gandirea intima, carea a presidatu la aclamarea unanima a principelui strainu, a fostu acea de a vedé intemeiinduse in Romani'a o dinastia statornica, care se fia scutita de fluctuatiunile politice, la care tiér'a putea fi espusa, precum si de a se aflá mai pre susu de rivalitatile si luptele partiteloru.

Déca despre acést'a asi fi pututu pastrá in sufletulu meu cea mai mica indoiéla, ca ar' fi disparutu inaintea manifestatiuniloru necontenitu repetate, si ale cameriloru si ale mariloru corpuri ale statului, si ale intregei tieri in generalu, care n'a lasatu nici odata se tréca o ocasiune fara a-mi aduce aminte acésta aspiratiune, totu atatu de ardenta catu si legitima a poporului romanu.

Eu pururea amu tientitu de a satisface catu mai curendu acésta dorintia, atatu de scumpa romaniloru, si éca -mi a fostu cu neputintia de a o indeplini, pana la asta óra, vin'a a fostu a impregiurariloru, precum si a graveloru ocupatiuni, cari au absorbitu antaii ani ai domniei mele.

Astadi suntu fericitu de a puté dá poporului meu garantiile de ordine si de stabilitate, pe cari ele reclama pentru viitoriulu seu, vestindu-ve, ca eu amu indeplinitu logodn'a mea cu principes'a Elisabet'a de Wied, nascuta in 29 Decembre 1843.

Aducundu prin canalulu dvóstre acestu factu la cunoscinti'a tierei, caria amu consacratu existinti'a mea intréga, antai'a mea datoria este de a me adresá cu rugi cate Atotu-Puterniculu pentru ca elu se protéga si se binecuvinteze Romani'a in nóu'a era ce o conduce inainte, si se-mi dé intieleptiunea si fortiele necesarii, spre a face fericirea sa.

CAROLU.

Logodn'a Inaltimei Sale Domnului Romaniloru s'a facutu in castelulu de Wied pe Rinu, langa Coblenti'a.

Viitóri'a Dómna a Romaniloru este fiic'a principesei Mari'a de Wied si a repausatului principe Hermann de Wied. Familí'a principesei, suverana asupra principatului de Wied pana la anulu 1806, este legata prin de aprópe inrudire cu curtile Rusiei, Suediei, Olandei, Würtembergului etc.

Natiunea romana de pe acum se póte felicitá despre jun'a sa suverana, care se deosebesce totu atatu prin gratiile si blandeti'a sa, catu si prin nobleti'a animei sale, ea. prin virtutile sale, va sci, impreuna cu augustulu seu sociu, a realtiá splendórea tronului Romaniei." —

Parisu 18 Octobre. Toti membrii stangei au publicatu unu manifestu, prin care consiliaza cá deputatii se nu mai faca manifestarea propusa pentru 26 Octobre; acésta manifestare ar' aduce numai o rescóla, care n'ar avé altu resultatu, decatu numai a recali puterea personale. Manifestulu promite revendicarea democratiei radicale, dupa deschiderea sesiunei.

Cris'a ministeriale urméza. Latour d'Auvergne, ministrulu de externe, si-a datu demisiunea; d. Drouin de Luys este chiamatu la Compiegne, d. de Rouher va merge si elu acolo Mercuri. — „Rom."

Madridu 16 Octobre. Dupa o lupta, care a tienutu o óra, insurgintii din Valenci'a s'au predatu. Trupele guvernului au ocupatu cetatea. —

Parisu 17 Octobre. Diuariele „La Nation" si „Le Temps" mentionéza sgomotulu despre unu nou cabinetu, in care voru figurá Rouher, Laveney, Lavalette si Emil Ollivier. — Cris'a a trecutu. —

Petersburg 16 Oct. Imperatulu Rusiei va plecá astadi din Livadi'a pentru capitala. — „Mon."

Varietatl.

† **George George Joanu**, negutiatoriu si proprietariu in Brasiou, dupa unu morbu intestinu de patru septemani, provediutu cu St. Taine, -si fini cursulu vietii in 8/20 Octombra 1869 la 8 óre sér'a, in alu 65-le anu alu etatei!

Multu intristat'a socia a repausatului in Domnulu, vedu'a **Elena** nascuta Nicolau, d'impreuna cu fiicele Maria de Prunculu, Elen'a Boltresu si Victori'a Orgidanu, ginerii Luca de Prunculu, Fridericu Boltresu si Georgiu Orgidanu in numele nepotiloru: Sara, Elena, Fridericu si Georgiu, precum si in numele consangeniloru, cu anima infranta de doliu incunoscientiaza despre nereparabilea acésta perdere pe tóte rudeniele indepartate, pe amicii si cunoscutii repausatului in Domnulu, invitandui cu tóta onórea a lua parte la tributulu onórei celei de pe urma.

Remasitiele pamentesci ale repausatului se voru asiadia la repausu eternu in mormentulu familiei, cemeteriulu bes. la St. Treime pe Tocile, Sambata in 11/23 Octobre, la 3 óre dupa amédia, dela casele repausatului, strat'a Scheiloru.

Fia'i tieren'a usióra si pomenirea eterna! fiinduca n'a fostu nici o intreprindere pentru scopuri nationale, si caritative, unde se nu fi luatu partea de frunte cu sacrificiale familiarie. —

Brasiovu 9/21 Octobre 1869.

PUBLICATIUNE. Societatea rom. de lectura din Gherl'a in intielesulu statuteloru sale va avé adunare generala la 4 Novembre a. c. dupa amédi la 4 óre in localitatile societatii, la care se invita toti membrii ei din locu si din afara.

Din siedinti'a comitetului societ. tienuta la Sept. 1869. Vasilie Popu, not. societ.

Literariu. „Elemente de mineralogia" partea I de Stefanu C. Mihailescu au esitu la lumina: opu aprobatu de societatea fisico-matematica in Bucuresci se afla la librari'a Socec. —

— A esitu de sub tiparu editiunea a X a biografieloru d. V. A. Urechia.

„Istori'a Romaniloru" de V. A. U. pentru clasele primarii, a se póte primi dela autore, Podu Mogosóei Nr. 39. —

„Curse de algebr'a elementaria" de Ilie Angelescu profesore de matematica. Carte autorisata de onor. ministeriu alu instructiunei publice pentru usulu claseloru inferiorii din lyce. — Pretiu unui exemplariu 1 leu si 25 bani. —

„Carte de cetire", cu deprindere asupra limbei si asupra stitului aprobata de consiliu permanentu alu instructiei pentru clas'a IV-a primarie, ambele aceste de I. Ionescu. —

„ISTORI'A ROMANILORU" de A. Treb. Laurianu. Partea I. (din timpurile cele mai vechi pana la prefacerea statului in monarchie) pentru clas'a I gimnasiala. — Pretiu 84 bani. —

„Elemente de fisica" de B. Naneanu. Partea I, pentru invetiamentulu secundariu de ambe sexe, cursu inferioru. — Pretiulu intregu (2 parti) lei nuoi 3 50 bani. In librari'a Socec et Comp.

— „Exerciti'a in limb'a latina" din autori clasici dupa Dünebier de Ioane Ionasiu, profesoru la gimnasiulu romanescu din Brasiovu, unu opu prelucratu cu multa diligintia in limb'a romana se afla in manile tinerimei incepatórie gimnasiale; elu va inlesni praxea si dedarea tinerimei de timpuriu a patrunde, firmanduse, in organismulu limbei, inlesninduli-se calea de a-si formá cu usuratatea limbei materne cunoscitiele formeloru sintactice. Brosiur'a adjustata cu tipariu legibilu si cu adausu de note ajutatórie la traducere in latina, cuprinde 84 pagine si arata calea invetiaceiloru a face si paralela intre limb'a romana si latina. Ortografia e cu semne si codicele. —

Ar' fi unu ce de doritu, candu ar' intra una cointielegere intre profesorii tuturoru gimnasialoru romane pentru tiparirea tuturoru studialoru prescrise séu traducerea loru in limb'a materna, pana candu la gimnasiale romane se voru afla tóte manualele prefacute in limb'a romana, impramutanduse apoi unu gimnasiu dela celelaltu cu provisiunea trebuintiósa. De aici ar' resulta si indemnulu si inlesnirea tiparirei; si din cointielegere in privinti'a cuprinsului ar' resulta si aprobarea generala a opuriloru si primirea loru in tóte gimnasiale romane, ér' pentru tenerime una binefacere. Una reuniune de toti, toti profesorii gimnasiali romani, si numai in punctulu acesta, ar' fi fórte salutaria! —

— Anticitati romane. In Sabari'a Szombathely in Ungari'a s'a aflatu la saparea fundamentului unei fabrice o moneta de auru de pe timpulu imperatului Valente cu inscriptiunea: d. N. P. F. Aug. Restitutor Republicae si in afundime de 2 stangeni se au aflatu parieti de casa, pardoseli de strate, o catime de grau negritu, multime de ése ómenesci si alte monete romane de arama, vase pentru conservarea lacrimeloru si caramide cu literile M. R. C. —

Nr. 52 2—3

Edictu.

Stefanu Serbanu legitimatu berbatu alu Mariei Padureanu din S. Ujlacu gr. cat. cu necredintí'a parasandu-si de 15 ani, soci'a sa, prin aceste se citéza, cá in terminu de unu anu si una di se se presenteze la acestu tribunalu matrimoniale, ca-ci la din contra si fara de densulu se va proceda in causa, in sensulu legiloru si alu canóneloru.

Din sesiunea trib. matrimoniale, tienuta in Gherl'a la 8 Maiu 1869. —

AVISU

celoru in dreptu de a vinde obiectele medicamentale

BALSAM-PRESERVATIVU

unicelu medicamentu escelinte contra spasmuriloru, bólelorn de stomacu de orice natura, epilepsia, colica repede, diarea, versaturi la femei impovórate, colera, colerina, restaurarea dupa bóle indelungate si regularea organeloru misitoitórie, analisatu si aprobatu de chemiculu servitiului sanitariu din Vien'a si usatu de multe celebritati medicale.

Se tramite numai la primirea pretiului (pe comptantu) ori la posta (Postnachnahme). Pretiulu unei butelie originale cu capsula de cusutoriu si sigilu dumpreuna cu instructiunea in 3 limbe e 1 fl. 50 cr. in Brasiovu se afla in depusulu centralu in apotec'a lui MILLER la „corón'a de auru", tergulu pescelui, si la Anken et Comp.; precum si in Bucuresci la d. I. Oresea negutiatoriu. La apotecarii in: Esseg, Adele Deszathy; in Fagarasiu I. Megei, in Sibiiu M. Still si negutiat. I. Thalmeyer; C. Koova in Iasi; Dr. Hinz in Clusiu; Alb. Jeney in Muresiu-Osiorheiu; Paulu Breuer in Lapusiulu ung.; Rud. Smettau in Ploiesci; Csuta et Comp., negutiatoriu in S. Szt.-György si Ioane Ajtai negutiatoriu in Rosia: Aradu F. T. Probst; Alb'a Iulia C. Boosz; Temisiór'a A. Quirini, apotecari; Mediasiu apot. la „corón'a de auru"; Reginu S Dietrich; Sigisiór'a I. B. Teutsch, negutiatori. 43

CURSURILE

la bursa in 22 Oct. 1869 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 85½ cr. v. a.
Augsburg	—	—	120 „ 35 „ „

Redactoru respundietoru
IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tiparitulu lui
IOANE GÖTT si fiiu HENRICU.